

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami vynaloženými na údržbu a modernizáciu železničnej dopravnej infraštruktúry

Kontrola bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť a zhodnotiť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynaložených verejných prostriedkov na údržbu a modernizáciu železničnej dopravnej infraštruktúry.

Predmetom kontroly bol projekt „Modernizácia železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod IV. etapa a V. etapa, úsek Trenčianska Teplá – Beluša“ (ďalej aj „projekt“). Z hľadiska hospodárnosti bola kontrola zameraná na priebeh verejného obstarávania stavebných prác a stavebného dozoru a následného uzatvárania zmlúv. Pri posúdení efektívnosti bolo preverené, či vynaložené prostriedky boli použité na určený účel a rešpektovanie zmluvných podmienok. Z pohľadu účinnosti bola kontrola zameraná na naplnenie stanovených cieľov projektu.

Kontrola bola vykonaná v čase od 14.02.2011 do 21.04.2011 v Železničiach Slovenskej republiky, Bratislava. Kontrolovaným obdobím bol rok 2010 a v prípade verejného obstarávania stavebných prác a stavebného dozoru aj rok 2009.

Výsledky kontroly

Projekt bol zaradený do Operačného programu Doprava, Prioritná os č. 1 – Železničná infraštruktúra, Opatrenie č. 1.1 – Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry. Celkové výdavky, ktoré boli na základe žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) uznané ako oprávnené na realizáciu aktivít projektu, predstavovali sumu 317 257 652,06 EUR. Skutočné čerpanie finančných prostriedkov na úhradu stavebných prác a stavebného dozoru k 31.12.2010 bolo 17 084 739,05 EUR, z toho 14 522 028,19 EUR z Kohézneho fondu (ďalej len „KF“) a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu 2 562 710,86 EUR.

Podmienky realizácie projektu upravovala Zmluva o poskytnutí NFP ktorú dňa 12.10.2010 uzatvorili ŽSR ako príjemca a Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR ako poskytovateľ. ŽSR sa zaviazali použiť NFP v súlade so zmluvnými podmienkami a realizovať projekt najneskôr do 03.08.2015. NFP určený pre kontrolovaný projekt sa skladá:

- z príspevku z KF vo výške 226 122 853,45 EUR, čo predstavuje 85 % z maximálnej výšky NFP,
- z príspevku spolufinancovania zo štátneho rozpočtu vo výške 39 904 032,96 EUR, čo predstavuje 15 % z maximálnej výšky NFP.

ŽSR zabezpečia z vlastných zdrojov financovanie všetkých ďalších výdavkov súvisiacich s aktivitami projektu, ktoré v zmysle tejto zmluvy nemôžu byť považované za oprávnené.

Modernizácia technickej infraštruktúry na predmetnom úseku trate, ktorá bude zaradená do Transeurópskej dopravnej siete má prispieť k skvalitneniu dopravnej infraštruktúry SR, integrácii železničných tratí ŽSR do medzinárodných železničných koridorov, zvýšeniu traťovej rýchlosti (do 160 km/hod), zvýšeniu bezpečnosti železničnej dopravy, skvalitneniu kultúry cestovania a zlepšeniu životného prostredia v okolí železničných tratí.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Samotná stavba pozostávala z ôsmich ucelených častí stavby (ďalej len „UČS“) t.j. UČS 33 - UČS 40, ktoré sa plánovali realizovať v dvoch etapách:

IV. etapa	UČS 33 - železničná stanica Trenčianska Teplá, UČS 34 - úsek Trenčianska Teplá- Dubnica nad Váhom, UČS 35 - železničná stanica Dubnica nad Váhom, UČS 36 - úsek Dubnica nad Váhom- Ilava,
V. etapa	UČS 37 - železničná stanica Ilava, UČS 38 - úsek Ilava- Ladce, UČS 39 - železničná stanica Ladce, UČS 40 - úsek Ladce- Beluša.

Celková plánovaná dĺžka modernizovaného úseku trate predstavovala 20,409 km. V roku 2010 prebiehali hlavne práce na úsekoch Trenčianska Teplá - Dubnica nad Váhom a Ladce - Beluša.

Z hľadiska hospodárnosti kontrola preverila dodržiavanie ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) pri obstarávaní stavebných prác ako aj stavebného dozoru. V oboch prípadoch išlo o nadlimitné zákazky.

Súťažné podklady pre obstarávanie stavebných prác boli poskytnuté 30 záujemcom. Do termínu na predloženie ponúk doručili ponuku traja uchádzači. Všetci uchádzači splnili podmienky účasti. Kritériami na vyhodnotenie ponúk boli:

- navrhovaná cena diela celkom s váhou 85%,
- požiadavky na obmedzenie železničnej premávky s váhou 15%.

Na základe uvedených kritérií vybral obstarávateľ najvýhodnejšiu ponuku v celkovej navrhovanej zmluvnej cene 289 890 624,82 EUR bez DPH. Na základe výsledku verejného obstarávania uzatvoril obstarávateľ s úspešným uchádzačom v súlade so súťažnými podkladmi a ponukou dňa 12.11.2009 zmluvu o dielo, ktorej predmetom bola realizácia stavebných prác.

Súťažné podklady na obstaranie služby – činnosť stavebného dozoru na stavbe boli poskytnuté 18 záujemcom. Ponuku predložili štyria uchádzači. Jediným kritériom na vyhodnotenie ponúk bola najnižšia cena. Úspešným uchádzačom v súťaži sa stal uchádzač, ktorý navrhol najnižšiu zmluvnú cenu bez DPH. Zmluvu na výkon stavebného dozoru uzatvorili ŽSR s víťazným uchádzačom 05.02.2010. Zmluvná cena bez DPH bola 6 772 750,00 EUR.

Kontrola z hľadiska dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní pri obstarávaní realizácie stavebných prác, ako aj výkonu stavebného dozoru na kontrolovanom projekte nedostatky nezistila.

Z hľadiska efektívnosti bolo preverené rešpektovanie zmluvných podmienok a dodržanie účelu použitia finančných prostriedkov, pričom preverením plnenia zmluvy na realizáciu stavebných prác, ako aj zmluvy na výkon stavebného dozoru v roku 2010 nebolo zistené porušenie zmluvných podmienok, ani účelu vynakladaných finančných prostriedkov.

Kontrolou dodržania všeobecných podmienok k Zmluve o poskytnutí NFP bolo zistené, že v zmysle uvedenej zmluvy boli ŽSR povinné zmluvne zabezpečiť, aby im zhotoviteľ do 1 mesiaca od podpísania Zmluvy na realizáciu stavebných prác ako aj výkon stavebného dozoru písomne oznámil počet zamestnancov, vrátane pracovného zaradenia, špecializácie, konkrétneho regiónu a časového obdobia, počas ktorého bude potrebné zamestnať týchto pracovníkov. Zmluva o poskytnutí NFP bola uzatvorená 12.10.2010 a Zmluva na realizáciu stavebných prác 12.11.2009, z uvedenej chronológie vyplýva nemožnosť dodržania zmluvne stanovenej lehoty. Vzhľadom na uvedené dôvody zhotoviteľ stavby nemal v Zmluve na realizáciu stavebných prác zapracovanú vyššie uvedenú oznamovaciu povinnosť. Obdobná situácia bola v prípade Zmluvy na výkon stavebného dozoru ktorá nadobudla platnosť a účinnosť 05.02.2010.

Okrem uvedeného zistenia, kontrola poukázala na nepresné stanovenie časového plnenia finančného plánu na rok 2010, ktorý však v čase výkonu kontroly bol už aktualizovaný zhotoviteľom a problémy pri realizácii preložiek elektroenergetických zariadení, ktoré ŽSR počas realizácie projektu riešili.

Plnenie finančného plánu stavebných prác k 31.12.2010 bolo na 77,91 %, pričom harmonogram stavebných prác k uvedenému termínu bol dodržaný. Dôvodom nesúladu medzi fyzickým a finančným pokrokom stavby bolo, neuplatnenie niektorých plánovaných čiastok (z dôvodu použitia odlišných technológií pri stavbe), ako aj nepresné stanovenie časového plnenia finančného plánu zo strany zhotoviteľa diela. Stavebný dozor vyzval zhotoviteľa stavby na vykonanie opatrení v oblasti plánovania časových postupov a zohľadnenie reálnych možností realizácie stavebných prác. Zhotoviteľ stavby následne aktualizoval finančný plán.

Podľa vyjadrenia ŽSR na základe analýzy zmluvy na už realizovanú preložku elektroenergetického zariadenia na kontrolovanom projekte si na výber zhotoviteľa časti stavebných prác pri realizácii preložiek elektroenergetických zariadení nárokovali spoločnosti, ktoré sú vlastníkami elektroenergetických zariadení. Uvedené práce boli predmetom Zmluvy na realizáciu stavebných prác uzatvorenej na základe výsledku verejného obstarávania. Z dôvodu eliminácie rizík spojených s uvedeným stavom požiadali ŽSR o vydanie stanoviska k interpretácii príslušného ustanovenia zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“), upravujúceho podmienky pri zriaďovaní elektrickej prípojky Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Protimonopolný úrad SR, Úrad pre verejné obstarávanie SR a následne aj gestora zákona o energetike, ktorým je Ministerstvo hospodárstva SR. Počas výkonu kontroly ŽSR na základe obdržaných stanovísk pripravovali rokovanie z vlastníkom elektroenergetických zariadení o zmluvných podmienkach realizácie preložiek.

Z hľadiska účinnosti bola kontrola zameraná na preverenie naplnenia stanovených cieľov pre kontrolovaný projekt. Ciele a merateľné ukazovatele pre kontrolovaný projekt stanovila dokumentácia OPD a tvorili súčasť Zmluvy o poskytnutí NFP.

Merateľné ukazovatele projektu v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP boli:

- dĺžka zmodernizovaných železničných tratí (20,409 km pre kontrolovaný projekt),
- počet prvkov zabezpečujúcich bezpečný alebo bezbariérový prístup k výsledkom projektu (23 prvkov pre kontrolovaný projekt).

K 31.12.2010 boli ukončené všetky stavebné práce v celkovej stavebnej dĺžke koľají 4 917 m, teda 24 % plánovanej dĺžky. Z prvkov zabezpečujúcich bezpečný alebo bezbariérový prístup, bola v súlade s harmonogramom stavebných prác ukončená komunikácia podchodu pre chodcov na úseku Trenčianska Teplá - Dubnica nad Váhom.

Ostatné stavebné prvky zabezpečujúce bezpečný alebo bezbariérový prístup boli zahrnuté v projektovej dokumentácii a v harmonograme stavebných prác.

Vzhľadom na súčasný stav realizácie stavby nebolo technicky možné overiť naplnenie všetkých stanovených cieľov, avšak priebeh realizácie projektu v kontrolovanom období (rok 2010) vzhľadom na harmonogram výstavby a už realizované práce podľa kontrolnej skupiny NKÚ SR dával predpoklady pre naplnenie cieľov projektu.

Pre dosiahnutie úplnej interoperability bude však ešte potrebné zosúladiť projektovú dokumentáciu (Dokumentácia realizácie stavby), ktorá bola vypracovaná v roku 2006 na technické špecifikácie pre interoperabilitu (ďalej aj „TSI“) platné v súčasnosti a po ukončení stavebných prác notifikovanou osobou posúdiť aj zrealizované dielo. Zmluvnou povinnosťou zhotoviteľa stavby je zabezpečiť všetky kroky k vydaniu dokladu, ktorý preukáže splnenie základných požiadaviek TSI vyhlásením o zhode. ŽSR kontrole preukázali vypracovanie správ o posúdení úsekov členenia stavby (UČS 34, UČS 38 a UČS 40) realizovaných v roku 2010 na požiadavky TSI. Uvedené správy špecifikovali stav projektovej dokumentácie vzhľadom na splnenie podmienok TSI, ako aj nezhody, ktoré je potrebné odstrániť na dosiahnutie plného súladu posudzovaných stavebných objektov s príslušnými technickými špecifikáciami pre interoperabilitu. Počas výkonu kontroly prebiehali rokovania ŽSR so zhotoviteľom a projektantom o doplnení projektovej dokumentácie za účelom dosiahnutia jej plného súladu s príslušnými TSI.

Kontrola preverila aj financovanie údržby na kontrolovanom úseku (Trenčianska Teplá – Beluša). Preverované náklady ŽSR súviseli s pravidelnou údržbou železničných tratí a stavieb, oznamovacej a zabezpečovacej techniky. Kontrolou správnosti a oprávnenosti fakturovaných prác spojených s údržbou neboli zistené nedostatky.

Zhrnutie

Kontrola NKÚ SR preverila projekt Modernizácie železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod IV. etapa a V. etapa (úsek Trenčianska Teplá - Beluša).

Preverením verejného obstarávania stavebného dozoru aj stavebných prác a následného uzatvárania zmlúv s úspešnými uchádzačmi z hľadiska dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní kontrola nedostatky nezistila.

Preverením plnenia zmlúv na realizáciu stavebných prác ako aj výkon stavebného dozoru v roku 2010 nebolo zistené porušenie zmluvných podmienok, ani účelu vynakladaných finančných prostriedkov.

Priebeh realizácie projektu v kontrolovanom období (rok 2010) vzhľadom na harmonogram výstavby a už realizované práce dáva, podľa kontroly NKÚ SR, predpoklady naplnenia stanovených cieľov projektu.

Kontrolou dodržania všeobecných podmienok Zmluvy o poskytnutí NFP bolo zistené, že v zmysle uvedenej zmluvy boli ŽSR povinné v stanovenej lehote zmluvne zaviazat' zhotoviteľa stavebných prác a vykonávateľa stavebného dozoru oznamovacou povinnosťou o počte špecializácii zamestnancov. Vzhľadom na termíny nadobudnutia platnosti zmlúv o stavebnom dozore a na výkon stavebných prác nebola lehota na splnenie uvedenej zmluvnej povinnosti v Zmluve o poskytnutí NFP stanovená reálne a ŽSR zhotoviteľa stavebných prác ani vykonávateľa stavebného dozoru uvedenou oznamovacou povinnosťou zmluvne nezaviazali.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontrola ďalej poukázala na niektoré problémové oblasti spojené s realizáciou projektu ako nepresné stanovenie časového plnenia finančného plánu zo strany zhotoviteľa diela, ktorý bol však v čase kontroly už aktualizovaný a problémy spojené s interpretáciou zákona o energetike, pri zriaďovaní preložiek elektroenergetických zariadení.

Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný so štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu. ŽSR sa zaviazali prijať v stanovených termínoch opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Bratislava jún 2011